

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำของประเทศ ตั้งอยู่ในใจกลางเมืองของกรุงเทพมหานคร คือ เขตปทุมวัน ถนนพญาไท ประกอบด้วย 18 คณะ 22 สถาบัน และหน่วยงานภายในต่างๆ อีกมาก บุคลากรของมหาวิทยาลัยประกอบด้วยข้าราชการสาย ก ข ค และลูกจ้าง มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 7,217 คน ในจำนวนนี้เป็นข้าราชการสาย ก ประกอบด้วยคณาจารย์จำนวน 2,904 คน ข้าราชการสาย ข ประกอบด้วยนักวิจัย นักวิชาการ บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ จำนวน 844 คน และข้าราชการสาย ค และลูกจ้าง ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ธุรการ บัญชี-การเงิน ช่างเทคนิคและลูกจ้าง นักการภารโรงจำนวน 3,469 คน (งานบริหารงานบุคคล กองการเจ้าหน้าที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541)

เมื่อรวมจำนวนข้าราชการสาย ก และสาย ข เข้าด้วยกันจะมีจำนวนมากถึง 3,748 คน บุคลากรเหล่านี้ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่บริเวณภายนอกมหาวิทยาลัย เพราะจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถจัดที่พักอาศัยรองรับข้าราชการสาย ก และสาย ข ได้อย่างจำกัด กล่าวคือ หอพักจุฬานิวเอร์สัน จำนวน 2 อาคาร มีห้องพักทั้งหมด 92 ห้อง และหอพักวิทยนิเวศน์ จำนวน 1 อาคาร มีห้องพักทั้งหมด 252 ห้องรวมเป็นห้องพักทั้งหมด 344 ห้องเท่านั้น (งานสวัสดิการ กองการเจ้าหน้าที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541) ในขณะที่อัตราความต้องการเข้าอยู่หอพักมีเพิ่มมากขึ้นทุกปี ทั้งนี้เนื่องมาจากปัญหาต่างๆ ดังนี้

1. ปัญหาด้านการขาดแคลนที่อยู่อาศัยในเขตชั้นในของกรุงเทพมหานครอันเนื่องมาจากที่ดินและบ้านมีราคาสูงขึ้นมากในช่วงตลาดขยายตัว ซึ่งสูงเกินกว่าที่ข้าราชการทั่วไปจะหาซื้อบ้านหลังแรกได้
2. อาจารย์และข้าราชการที่เริ่มเข้ารับราชการส่วนใหญ่เพิ่งสำเร็จการศึกษาและยังไม่มีที่อยู่อาศัย อีกทั้งมีข้อจำกัดในการซื้อที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง เนื่องจากบุคลากรเหล่านี้มีรายได้ปานกลาง และอาจจะไม่เพียงพอกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง ส่งผลให้กำลังซื้อของบุคลากรเหล่านี้ไม่สอดคล้องกับราคาที่อยู่อาศัยที่สูงขึ้น

3. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีนโยบายพัฒนาด้านวิชาการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ อาจารย์ค้นคว้าวิจัยเพื่อผลิตองค์ความรู้ใหม่ และการวิจัยต่อเนื่องระยะยาวที่มุ่งแสวงหาและสะสม ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาของสังคมและชี้นำสังคม (กองแผนงาน ฝ่ายวางแผนและพัฒนา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2539 : หน้า 10) ทำให้อาจารย์และบุคลากรจำนวนหนึ่งต้องการที่พักภายใน มหาวิทยาลัยเพื่อความสะดวกในการทำงานและติดตามผลงานวิจัย

4. ปัญหาด้านการจราจรที่ติดขัดในช่วงเวลาเร่งด่วนทั้งเช้าและเย็น ส่งผลกระทบต่อ การเดินทางเข้ามาทำงานที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและส่งบุตรหลานไปโรงเรียน ทำให้มีอาจารย์ และข้าราชการจำนวนหนึ่งไปซื้อหรือเช่าที่อยู่อาศัยใกล้มหาวิทยาลัย

ด้วยเหตุดังกล่าว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงน่าจะมึนโยบายในการแก้ปัญหาด้านที่อยู่ อาศัยของข้าราชการสาย ก และสาย ข เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและยกระดับคุณภาพชีวิตของ อาจารย์และข้าราชการ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสถานภาพและปัญหาที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน ตลอดจนความต้องการที่อยู่ อาศัยในอนาคตของข้าราชการสาย ก และสาย ข ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการกำหนดนโยบายที่อยู่อาศัยของข้าราชการสาย ก และ สาย ข ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษารวมทั้งสิ้น 3,748 คน ประกอบด้วย
 - ข้าราชการสาย ก ประกอบด้วยคณาจารย์ จำนวน 2,904 คน
 - ข้าราชการสาย ข ประกอบด้วยนักวิจัย นักวิชาการ บรรณารักษ์
เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ จำนวน 844 คน
2. ศึกษาภายใต้สถานการณ์ปี 2541

1.4 วิธีดำเนินการศึกษา

1. ศึกษารวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับข้าราชการสาย ก. และสาย ข. จากเอกสารที่ได้จากกองการเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย นโยบายและสวัสดิการที่อยู่อาศัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่างๆ และการศึกษาจากเอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เช่น กระบวนการเปลี่ยนแปลงภายในเขตที่อยู่อาศัย การเลือกทำเลที่ตั้งของที่อยู่อาศัย

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาข้อมูลของประชากร สภาพภาพและปัญหาที่อยู่อาศัยปัจจุบันและความต้องการที่อยู่อาศัยในอนาคตของข้าราชการสาย ก. และสาย ข.

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามประกอบด้วย คำถามแบบเปิด (Open Ended Questions) คำถามแบบปิด (Close Ended Questions) และแบบวัดทัศนคติ ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) และนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-test) กับบุคลากรที่ศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 ตัวอย่าง และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามขั้นสุดท้ายให้สมบูรณ์ขึ้น

2.2 การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นและแนวทางการจัดสวัสดิการที่อยู่อาศัยให้กับอาจารย์และข้าราชการสาย ข. โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการถาม-ตอบโดยไม่มีแบบในการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์เพื่อนำมาประกอบหรือสนับสนุนผลของการศึกษา

3. การสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็น 2 ชั้นภูมิ (Strata) คือ ข้าราชการสาย ก และสาย ข โดยทฤษฎีการสุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 362 ตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างจะสุ่มตามสัดส่วนของขนาดของประชากรในแต่ละกลุ่ม ได้ขนาดของตัวอย่างจากกลุ่มข้าราชการสาย ก จำนวน 280 คน และจากกลุ่มข้าราชการสาย ข จำนวน 82 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยการนำหนังสือแนะนำตนเองจากภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และขอเข้าพบเลขานุการคณะของแต่ละคณะในจุฬาฯ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้แก่อาจารย์และข้าราชการสาย ข. และนัดวันมารับแบบสอบถามกลับคืน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม SPSS FOR WINDOWS VERSION 7.5 และนำไปสังเคราะห์เพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

6. สรุปผลและเสนอแนะ

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาทำการสรุปผลการวิจัย และตรวจสอบความสอดคล้องของผลที่ได้รับจากการวิจัย กับแนวคิดทฤษฎีที่ได้รวบรวมไว้ ตลอดจนข้อมูลจากเอกสารต่างๆ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์พร้อมทั้งทำการสรุปข้อเสนอแนะ

1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

1. อาจารย์ หมายถึง บุคลากรในจุฬาฯ หรือเรียกข้าราชการ “สาย ก” ซึ่งทำหน้าที่สอนวิจัย และให้บริการวิชาการแก่ชุมชน ได้แก่ ตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์
2. ข้าราชการ หมายถึง บุคลากรในจุฬาฯ หรือเรียก ข้าราชการ “สาย ข” ทำหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนการเรียน การสอน การวิจัย และการบริการวิชาการแก่ชุมชน ได้แก่ ครู นักวิชาการ นักวิจัย
3. ที่อยู่อาศัย หมายถึง บ้านเดี่ยว บ้านแฝด บ้านแถว (ตึกแถว ทาวน์เฮ้าส์) ที่อยู่อาศัยรวม (คอนโดมิเนียม, อพาร์ทเมนต์, แฟลต)
4. ที่พักอาศัย หมายถึง หอพักที่มหาวิทยาลัยจัดสร้างขึ้นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ หอพักจุฬานิวเอร์ส และหอพักวิทยนิเวศน์

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสถานภาพด้านที่อยู่อาศัยในปัจจุบันและความต้องการที่อยู่อาศัยในอนาคตของข้าราชการสาย ก และสาย ข ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. เป็นแนวทางหรือเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานด้านที่อยู่อาศัยของข้าราชการสาย ก และสาย ข ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย